

РЕШЕНИЕ

№ 8213

гр. София, 28.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в публично заседание на 04.04.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **1866** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) във вр. чл. 84, ал. 3 във вр. чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Я. М. А., гражданин на Сирия, търсещ международна закрила в Република България, [дата на раждане] в [населено място], Сирийска Арабска Република, Л. против Решение № 2541 от 06.02.2023 г. на заместник председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ - МС), с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на оспореното решение. Твърди се, че при издаването му са допуснати съществени нарушения на административно производствените правила, както и противоречия с приложимия материален закон. Според жалбоподателя, неправилно административният орган е игнорирал причините да напусне държавата си по произход – реалната заплаха за живота и сигурността му. Позовавайки се на Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Ролята на Турция в бежанската криза“, публикувано в Официален вестник на Европейския съюз (2018/С 227/03), жалбоподателят оспорва извода, че Турция се явява „трета сигурна държава“, по смисъла на § 1, т. 9, б. „г“ от Допълнителните разпоредби на ЗУБ. Поставя акцент върху липсата на гаранции относно спазване на принципа на забрана за връщане, залегнал в чл. 33, § 1 от Женевската конвенция. Сочи, че сирийците, които са влезли в

Турция първоначално, са получили статут на „посетители“, а впоследствие статут на временна закрила без право да подават молби за статут на бежанец, за да се гарантира, че ще останат на територията на страната само докато трае военният конфликт в Сирия, а след това ще могат да се върнат обратно когато ситуацията се подобри. Твърди се, че практиката от миналото, Турция да връща кандидати за убежище от страни извън ЕС, е отразена и в доклади на международни правозащитни организации, които сигнализират включително и за откази за влизане в страната. Като допълнителни аргументи против становището, че Турция може да бъде „трета сигурна държава“ за жалбоподателя се сочат: основополагащото значение на принципа „забрана за връщане“; отразеното в приета на 20 април 2016 г. Резолюция на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, че връщанията в Турция както на сирийци, така и на граждани на други държави противоречи на европейското и международното право; данните за принудително изселване от територията на Турция на сирийски граждани, най-вече араби, които впоследствие са заселвани на територии в Сирия, населявани в миналото от сирийски кюрди. Твърди се, че част от тези територии са под контрол на турската армия, която извършва етническо прочистване. С тези аргументи е мотивирано искането за отмяна като незаконосъобразно на оспореното Решение.

Ответникът чрез процесуалния си представител – старши юриконсулт Д. Д. оспорва жалбата като неоснователна и счита, че следва да бъде отхвърлена. Застъпва становище, че в конкретния казус изводът за липса на основания за приложение на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е съответен на материалния закон и на неговата цел. Позовава се на актуални справки на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно приложимото законодателство в РТурция по отношение на сирийските бежанци и съответствието му с европейските правни норми относно убежището и закрилата. В представени по делото писмени бележки сочи и актуална съдебна практика на Върховния административен съд по сходни казуси.

В съдебното заседание жалбоподателят се отказа от процесуалното представителство на определения от САК адв. Н. Г., назначен на основание чл. 23, ал. 2 от ЗУБ във вр. чл. 23, ал. 3 във вр. ал. 2, предл. трето във вр. чл. 21, т. 3 от Закона за правната помощ, по негово искане, заявено в изпратената на съда жалба рег. № УХ4134 от 20.02.2023 г. против Решение № 2541 от 06.02.2023 г. на зам. председателя на ДАБ – МС.

От процесуалния представител на ответника беше представена, заведена в Централното управление на ДАБ-МС с вх. № ЦУ-15-3 от 22.02.2023 г., втора жалба от името на сирийския гражданин Я. М. А. против Решение № 2541 от 06.02.2023 г. на зам. председателя на ДАБ - МС, депозирана чрез упълномощения от него адв. В. П., САК.

Жалбоподателят лично и процесуалният му представител адв. В. П., САК поддържат направеното искане и в двете жалби – за отмяна на оспореното решение като незаконосъобразно. Сочат, че Я. А. е пребивавал на територията на РТурция нелегално и не е имал възможност да го обяви официално, защото се е страхувал, че ще бъде върнат обратно в Сирия. Прави се алтернативно искане за спиране на настоящото производство до постановяване на решение на СЕС по отправено преюдициално запитване от Върховния административен съд на Република Гърция относно приложението на чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, а именно – отговаря ли Турция на критериите за трета

сигурна страна, доколкото не изпълнява повече от две години споразуменията с ЕС за реадмисия на сирийските бежанци. В представено по делото писмено уточнение, адв. П. сочи, че издаваното от турските власти разрешение за пребиваване („kimlik“) позволява на сирийските бежанци единствено да останат на територията на РТурция и да получат достъп до здравеопазване и образование, без да им гарантира траен статут, а доколкото се касае за форма на временна закрила, не е пречка за депортиране обратно в зоната на конфликта.

Софийска градска прокуратура не участва със свой представител в настоящото производство.

Административен съд – София-град, Първо отделение, 26 състав, след като обсъди приложените към делото доказателства, в контекста на становището на страните, съобразно правомощията си по чл. 168, ал. 1 във вр. чл. 146 от АПК, прие за установено от фактическа и правна страна:

Административното производство е образувано по молба на жалбоподателя вх. № РД09-В-809 от 26.08.2022 г., рег. № УП4134 от 26.08.2022 г. по описа на ДАБ – МС (л. 48, л. 49) за предоставяне на международна закрила в Република България. Към административната преписка е приложена декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ (л. 42), на която се е позовал в мотивите на оспореното Решение и административният орган (л. 9), въпреки че е приложено копие на лична карта №[ЕИК], издадена на 12.08.2018 г., с превод на данните на български език, в която е отразен национален № 02320221920 (л. 28).

На 20.09.2022 г. е проведено интервю с жалбоподателя в присъствието на преводач от арабски език, документирано с приложен към преписката Протокол (л. 30 – л. 32). Като причина за напускане на родината си по произход жалбоподателят е посочил, че се води война, всичко е много скъпо и дори и да работиш по цял ден парите не могат да ти стигнат за храна. Заявил е, че е напуснал страната нелегално с помощта на трафикант година и четири месеца преди провеждане на интервюто (м. май 2021 г.). Останал е в Турция около година и е работил като общ работник. Пристигнал е в България, преминавайки нелегално границата с трафикант и още четири човека. Заявява, че е за първи път в България и няма роднини, които живеят в държави-членки на ЕС. Декларирал е, че е арабин, а по вероизповедание – мюсюлманин сунит. Не е отбивал военна служба и няма завършена образователна степен. Отговорил е категорично, че лично спрямо него не са отправяни заплахи и не е имал проблем с армията и полицията на територията на родината си по произход. Изразил е опасение, че ако се върне в Сирия ще го изпратят в армията.

В приложенията към Регистрационния лист (служебна информация, л. 36) е отразена дата на влизане на жалбоподателя на територията на РБългария – 16.08.2022 г. и данните за семейството му – родители, братя и сестри (л. 47). Жалбоподателят е посочил, че родителите му, двама от четиримата му братя и три от четирите му сестри живеят в Сирия. В Турция има един брат и една сестра, а един от братята му живее в Л.

Със становище рег. № УП 4134 от 13.01.2023 г. (л. 26) интервюиращият орган е направил предложение да се откаже предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя Я. М. А..

Към административната преписка са приложени Справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС относно общото положение, актуално към 25.11.2022 г., политическата и икономическа обстановка и състоянието на

сигурността в Сирийска Арабска Република, в това число и рисковите групи (л. 20 – л. 25), както и относно общото положение в Република Турция и положението на сирийските бежанци – достъп до убежище, свобода на движение, заетост, достъп до основни услуги, принудително връщане (л. 12 – л. 19).

С оспореното в настоящото производство Решение № 2541 от 06.02.2023 г., зам. председателят на ДАБ – МС, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2, т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя Я. М. А.. Приел е, че не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец, доколкото в бежанската история липсват обективни данни за наличие на „основателно опасение от преследване“. Направен е извод, че „...кандидатът е напуснал Турция единствено и само по причини – търсене на по-добър живот, доколкото не е посочил опасения от преследване“. Въз основа и на информацията в представената справка от Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС относно положението в държавата по произход – Сирия, административният орган е приел, че „...обстановката по сигурността е достигнала прага на всеобхватно насилие в рамките на вътрешен въоръжен конфликт, преминал в гражданска война, поради което не може да се очаква жалбоподателят да се установи в друга част на територията на държавата където да се ползва от ефективна закрила с траен характер“. Като неприложими са приети и възможностите за вътрешно разселване. Така е обоснован извод, че „...причина за напускане на страната по произход през 2021 г. от кандидата за международна закрила е съществуващата опасност от тежки посегателства срещу живота и личността му в Сирия, дължащи се на продължаващия военен конфликт“. Същевременно е отчетено, че тази опасност не е непосредствена и доколкото не са съобщени опасности за сигурността на молителя в държавата, в която е пребивавал повече от година – Република Турция, нещо повече, жалбоподателят е заявил, че е полагал труд, е прието, че тази държава отговаря на критериите на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ за „трета сигурна държава“. С тези аргументи е обоснован извод, че за жалбоподателя „...не съществува реална опасност от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1 – ал. 3 от ЗУБ при завръщането му в Турция. Искането за закрила и в частта за предоставяне на хуманитарен статут е неоснователно.“

Описаните релевантни факти не се оспорват от страните и позволяват да се направят следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима – депозирана е в предвидения в разпоредбата на чл. 84, ал. 3 от ЗУБ преклузивен срок (Решението е връчено на жалбоподателя в присъствие на преводач на 13.02.2023 г. (неточно отбелязана 2022 г. доколкото датата на постановяване на Решението е 06.02.2023 г., а и становището на интервюиращия орган е от 13.01.2023 г. – л. 26) – л. 11-гръб, жалбите са заведени, съответно на 20.02.2023 г. - л. 5 и на 22.02.2023 г. – л. 68). Подадена е от лице с правен интерес от оспорването, срещу подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност административен акт.

Разгледана по същество – жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Доколкото от процесуалния представител на жалбоподателя в хода на устните състезания бе направено искане за спиране на настоящото производство до постановяване на решение по отправено преюдициално запитване до СЕС от Върховния административен съд на РГърция относно приложението на чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г., съдът счита, че не са налице основания за уважаването му. Производството пред СЕС,

съгласно чл. 267 от ДФЕС, е процесуален способ, който обезпечава еднаквото тълкуване и прилагане на правото на ЕС във всички държави членки от Общността. Въпреки, че не разглежда и не решава конкретен правен спор, от съществено значение за тълкуването са конкретните факти, въз основа на които е отправено искането. В този аспект, не се твърди да е налице идентичност между тези факти и релевантните за настоящия правен спор. Приложимите разпоредби на Глава петдесет и девета от ГПК, съгласно чл. 144 от АПК, предвиждат като основание за спиране единствено хипотеза, при която съдът, пред който е висящо делото отправя преюдициално запитване пред СЕС. Задължение да отправи такова запитване за тълкуване има съдът, чието решение не подлежи на обжалване, освен ако отговорът на въпроса произтича ясно и недвусмислено от предишно решение на Съда на Европейските общности или значението и смисълът на разпоредбата или акта са толкова ясни, че не будят никакво съмнение. Постановеният в настоящото производство съдебен акт подлежи на касационна проверка, съгласно разпоредбата на чл. 85, ал. 4 във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, а изложените аргументи от процесуалния представител на жалбоподателя не обосновават наличие, на което и да е от визираните в нормата на чл. 229, ал. 1 от ГПК основания. Не е направено искане, а и настоящият съдебен състав не намира основания за отправяне на запитване до СЕС за тълкуване на конкретна разпоредба от правото на ЕС, приложима в настоящия казус.

Оспореното Решение е постановено от компетентен административен орган – зам. председател на ДАБ при МС, оправомощен със Заповед № 03-15 от 09.05.2022 г. (л. 27), издадена от председателя на ДАБ – МС, на основание чл. 52 от ЗУБ. Оспореното Решение е издадено в писмена форма, при спазване на административно-производствените правила и правилно прилагане на материалния закон, в съответствие с неговата цел.

От приетите, неоспорени от страните по делото, доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено на разбираем за него език (арабски) за реда, който ще се следва в производството по подадената молба за получаване на международна закрила, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 от ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е предоставена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си, като за целта му е бил осигурен преводач на заявления от него разбираем език - арабски. В приложения протокол, с който е документирано проведеното интервю, жалбоподателят с подписа си е удостоверил липсата на възражения и необходимостта от допълнения в съдържанието му. В съответствие с изискването на чл. 73 от ЗУБ, молбата е разгледана индивидуално, а на кандидата за закрила е предоставена възможност да изложи свободно и добросъвестно всички свои доводи, без ограничения за представяне на доказателства в подкрепа на твърденията.

Обжалваното решение е издадено в съответствие с материалния закон. Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че изложените от

лицето причини за напускане на държавата по произход не представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Законосъобразно и обосновано административният орган е приел, че жалбоподателят не е заявил нито едно обстоятелство, което може да бъде свързано с която и да е от причините за преследване, посочени в закона.

В проведеното интервю той изрично е отрекъл да е бил обект на преследване от държавата, партия или организация, включително и недържавни субекти, да е имал проблеми, свързани с религията, която изповядва или с етническата си принадлежност. В бежанската си история е заявил единствено, че е напуснал Сирия заради войната и сериозните финансови затруднения, а Турция единствено по икономически причини. Не е отрекъл, че преобладаващата част от членовете на семейството му продължават да живеят в Сирия необезпокоявани от никой, а и самият той не е бил преследван. Събраните в хода на административното производство доказателства не установяват обективни данни за преследване или за наличие на основателен страх от такова, дължащ се на раса, религия, националност, убеждение. В този аспект, съответен на изискванията на закона е изводът на административния орган за липса на основания, на които на жалбоподателя да бъде предоставен статут на бежанец.

Правилна и обоснована е и преценката относно основателността на молбата за предоставяне на хуманитарен статут. Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила в държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция; изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; тежки заплахи срещу живота или личността поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Разпоредбата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е в пълен синхрон с нормата на чл. 15, б. „в“ от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. (*отм. с Директива 95/2011/ЕО*) относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци и лица, които поради други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Със свое Решение от 17.02.2009 г. по дело С-465/07 По отправено от Холандия преюдициално запитване за приложението на разпоредбата на чл. 15 б. „в“ от Директива 2004/83/ЕО на Съвета, Съдът на Общността (*приложимо и по отношение на действащата Директива 95/2011/ЕО*) е приел, че тази норма следва да се тълкува в смисъл, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието за представяне на доказателства, че той представлява специфична цел, поради присъщи на личното му положение елементи; съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молбата за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държавата-членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилното лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт

на присъствието си на тази територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

Между страните няма спор, а и представената Справка от Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС, вх. № МД-778 от 25.11.2022 г. (л. 20 – л. 25) относно общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в Сирия съдържа данни за това, че „...м. март 2021 г. бележи десетилетие, откакто мирното въстание прераства в брутален конфликт, от самото начало, на който участващите страни пренебрегват човешките права и хуманитарното право. ...службите за сигурност продължават да подлагат стотици, включително завръщащи се бежанци, на произволни арести и изтезания, докато милиони гладуват поради отклоняване на помощи от страна на правителството и неспособността му да се справи с тежката икономическа криза, предизвикана предимно от разрушаване на инфраструктурата и от кризите в съседните страни. Рутинният недостиг на основни стоки, включително хляб и гориво, са обичайни и през 2021 г. броят на хората, нуждаещи се от хуманитарна помощ, се увеличава с 21%, достигайки общо 13,4 милиона души, според Службата на ООН за координация по хуманитарните въпроси, а от тях 1,48 млн. са в ситуация на „катастрофална“ нужда.“. В справката е отразено и, че „свързани с режима паравоенни групи участват в чести нарушения и злоупотреби, включително безразборни убийства, отвлечане на цивилни, екстремно физическо насилие, включително и сексуално, и незаконни задържания. ...Нестабилната ситуация на сигурността в райони под контрола на въоръжени опозиционни групи продължава да създава среда, в която се извършват нарушения на правата на човека, включително убийства, крайно физическо насилие и отвлечания. Въоръжени терористични групи извършват широк спектър от злоупотреби, включително незаконни убийства и отвлечания, физическо насилие и смърт на цивилни при атаки, описвани от Комисията за разследване на ООН за Сирия като безразборни. ...подкрепяни от Турция сирийски опозиционни групи в северна Сирия извършват нарушения на правата на човека, според съобщенията, насочени срещу кюрди, йезиди и други цивилни лица, включващи извънсъдебни убийства, произволно задържане, насилствено изчезване на цивилни, мъчения, принудителни евакуации от домовете, грабежи и изземване на частна собственост, набирание на деца-войници...“. В справката е посочено и че безнаказаността остава всеобхватна и дълбоко заложената в силите за сигурност, разузнаването и други правителствени служби. Съобщени са хиляди достоверни случаи на държавни органи, които участват в чести злоупотреби, за да накажат свои опоненти, както и за значителен брой съобщения от правителствени агенти за насилие над деца. Цитирани са данни от материал на Световната банка, според които „конфликтът в Сирия нанася почти невъобразима степен на опустошение и загуба на сирийския народ – над 350 000 проверени смъртни случаи, при далеч по-висок брой на неотчетените жертви, ...разселено е повече от половината население – почти 21 млн. души – както вътрешно, така и в съседни страни, а между 2010 г. и 2019 г. брутният вътрешен продукт на Сирия се е свил с повече от половината, ...над 50% от населението живее в крайна бедност, а достъпът до подслон, възможностите за препитание, здравеопазване, образование, вода и канализация се влошават драстично от началото на конфликта...“.

Представената в съдебното производство от процесуалния представител на ответника актуална към 10.03.2023 г. Справка, изготвена от Дирекция „Международна дейност“

при ДАБ - МС, рег. № ЦУ-148 (л. 88 – л. 93) съдържа данни за влошаване на хуманитарната ситуация в страната през 2022 г., според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси. Отчетено е увеличение на лицата, нуждаещи се от хуманитарна помощ с 1,2 милиона спрямо 2021 г. Посочено е, че *„Политическите права и гражданските свободи са сериозно компрометирани от един от най-репресивните режими в света и от други воюващи сили в продължаващия граждански конфликт. Режимът забранява политическата опозиция и потиска свободата на словото и събранията, а корупцията, насилствените изчезвания, военните процеси и изтезанията са разпространени в контролираните от правителството райони. Жителите на спорни региони или територии, държани от недържавни субекти, са обект на допълнителни злоупотреби, включително битки, обсади, прекъсвания на хуманитарната помощ и масови разселвания...“*. Отражено е, че за период от шест месеца до 10 юли 2023 г. е подновено разрешението за предоставяне на трансгранична хуманитарна помощ в Северозападна Сирия през турския граничен пункт „Б. ал Хава“, съгласно приетата на 09.01.2023 г. Резолюция 2672 на Съвета за сигурност на ООН. Продължено е и действието на Механизма за наблюдение на ООН по отношение на проверката на доставката на хуманитарните стоки на граничния контролно–пропускателен пункт. Според данни на Световната банка *„Сирийците са изправени пред най-тежката икономическа криза от началото на конфликта през 2011 г., предизвикана от продължителния характер на конфликта, икономическите кризи в съседна Турция и Л., пандемията от коронавирус, санкциите, тежката суша и икономическите последици от войната в Украйна.“* Цитирани са данни на Световната продоволствена програма, според които *„През 2022 г. 90% от населението се е намирало под прага на бедността, а най – малко 12 млн. души от приблизително оставащото население от около 16 млн. са изпитвали несигурност по отношение на осигуряването на храна... повече от 600 000 деца са хронично недохранени, достъпът до подслон, здравеопазване, електричество, образование, обществен транспорт, вода и канализация се влошава драстично...а хората на цялата територия на Сирия са изправени пред недостиг на гориво и нарастващи цени на храните.“*. Фронтните линии към момента са консолидирани и *„...съществуват четири зони под контрола на различни участници в конфликта - зони под контрола на официалното сирийско правителство, зони под контрола на кюрдското самоуправление, зона под контрол на т. нар. „Правителство на сирийското спасение“ и зони под контрола на Турция и съюзническите ѝ милиции“*.

Информацията, съдържаща се в представените справки от Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС дава основание да се направи извод, че и към настоящия момент положението в Сирия отговаря на критериите, заложи в чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ – „вътрешен въоръжен конфликт“, който до степен на безогледност и/или повсеместност е обхванал цялата територия на страната и поставя в риск и от посегателство живота и здравето на всички цивилни граждани. Въпреки това обаче, както законосъобразно е отчетено в мотивите на оспореното Решение, конкретните данни в съобщената от жалбоподателя бежанска история следва да бъдат разгледани в контекста и на всички относими факти, декларации или документи, свързани с възможността да се ползва от закрилата и на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, съгласно разпоредбата на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ.

Обосновано е позоваването на незаявиени от жалбоподателя при проведеното интервю

опасения за живота или свобода му, дължащи се на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение, за периода на пребиваването му на територията на Република Турция. Липсват твърдения и за оказано насилие и отправяни заплахи. Не е спорен и фактът, че жалбоподателят е напуснал Турция доброволно. В този аспект, законосъобразно е становището в мотивите на оспореното решение, че няма обективни данни, а и доказателства въз основа на които може да се направи извод за наличие на основателни причини той да не бъде допуснат отново на територията на Република Турция, включително и да му бъде отказано предоставяне на закрила.

Съгласно легалната дефиниция, дадена в § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ „трета сигурна държава“ е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; защитен е от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отношение, или наказание; съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

Жалбоподателят е пребивавал на територията на Република Турция в продължение на повече от година, макар и нелегално. В представените Справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС е отразено, че Законът за чужденците и международната закрила и Регламентът за временна закрила предоставят силна правна рамка за легален престой и достъп до права и услуги на лица, нуждаещи се от международна закрила, включително достъп до образование, здравни грижи и социални услуги, след регистрация пред съответните органи. Властите в страната работят в сътрудничество с ВКБООН. От жалбоподателя не се твърди такава закрила да му е била отказана по време на престоя в Република Турция. Сочат се единствено опасения, че може да бъде върнат в държавата си по произход, обосновани с данни за отнети документи за временно пребиваване, предоставени на сирийски бежанци.

В този аспект, следва да се посочи, че в представената в съдебното заседание актуална Справка, вх. № ЦУ-147 от 10.03.2023 г. (л. 94 – л. 105), са цитирани чл. 6, ал. 1 от Регламента, според който *„Никой попадащ в обхвата на настоящия регламент, не може да бъде връщан на място където той или тя може да бъде подложен на изтезания, нечовешко или унизително отношение или наказание, или където неговият/нейният живот или свобода биха били застрашени поради неговата/нейната раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение.“* и чл. 1, който изрично установява, че *„сирийски граждани, лица без гражданство и бежанци“*, които са пристигнали в Турция, независимо дали индивидуално или като част от масово движение на хора, поради събития, развиващи се в Сирия, отговарят на условията за получаване на временна закрила в Турция. Според тази разпоредба след 28 април 2011 г. и по-късно пристигналите в Турция лица от Сирия се ползват със статута на временна закрила, който се прекратява: при напускане на Турция доброволно, при получена закрила в трета страна или при приемане по хуманитарни причини или по програма за

презаселване в трета страна. Посочено е, че: „Всички сирийски бежанци, които търсят закрила, ще бъдат обхванати от режима на временна закрила, включително тези, които не могат да представят никакви документи за самоличност от Сирия. На ползващите временна закрила трябва да бъде осигурена закрила и помощ в Турция, която включва: право на оставане и престой до намиране на по-трайно решение на ситуацията, в която се е оказало съответното лице; защита срещу принудително връщане в Сирия; достъп и осигуряване на най-основните права и потребности... които включват достъп до здравеопазване, образование, социално подпомагане, психологическа подкрепа и достъп до пазара на труда.“. Изрично е отразена констатацията от доклада на Държавния департамент за 2021 г., че: „Всички сирийски бежанци в Турция са защитени срещу връщане, което означава, че никой сириец няма да бъде върнат в Сирия против волята му. Въпреки това, евентуална липса на регистрация има потенциал да създаде пречки при достъп до услуги и помощ“ (л. 102-гръб).

Турция се явява „трета сигурна държава“ за жалбоподателя и с оглед на разясненията в Правните съображения, представени от ВКБООН относно връщането на лица, търсещи международна закрила от Гърция в Турция, във връзка с понятията „трета сигурна страна“ и „първа страна на убежище“, ползвани и в Споразумението за сътрудничество между ЕС и Турция. В конкретния казус материалната норма е приложена след задълбочена индивидуална преценка на данните от бежанската история на жалбоподателя Я. А., като е отчетен и фактът, че същият не отрича, че не е предприел никакви действия, за да се регистрира официално като бежанец от Сирия на територията на Република Турция. Налице е изискващата се връзка между кандидата и третата страна – Турция, преценена в контекста и на данните за престоя в продължение на повече от година и пребиваването и на други негови роднини в тази държава, поради което връщането му не е неоснователно, както се твърди в жалбите. От жалбоподателя не са ангажирани доказателства в подкрепа на евентуалните опасения от последващо насилствено връщане в държавата по произход, с които е обоснована тезата, че Турция не може да бъде „трета сигурна държава“ за него. Следва да се отбележи, че административното производство е проведено задълбочено и всестранно, установени са всички релевантни за спора факти, извършена е обективна преценка на наличието на опасностите от преследване и на реалната опасност от тежко посегателство, обсъдена е актуалната обстановка в страната по произход, а и в Република Турция. Изводът, че Турция е трета сигурна държава, поради което не са налице основания, на жалбоподателя да бъде предоставен хуманитарен статут по реда на чл. 9 от ЗУБ е съответен на материалния закон.

С оглед на изложеното, обосновано и законосъобразно административният орган е приел, че не са налице основанията, визирани в разпоредбите на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя, поради което жалбата като неоснователна следва да бъде отхвърлена.

Страните не са претендирали присъждане на разноски и по аргумент на чл. 81 от ГПК, съдът не дължи произнасяне.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК във вр. чл. 85, ал. 1 и ал. 4 във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, Административен съд София – град, Първо отделение, 26 състав

Р Е Ш Е Н И Е :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Я. М. А., гражданин на Сирия, [дата на раждане] в [населено място], Сирийска Арабска Република, Л. против Решение № 2541 от 06.02.2023 г. на заместник председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението на страните.

СЪДИЯ: